

ЗВІТ

**ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ
СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ**

МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ТА РЕЛІГІЯ В УЯВЛЕННЯХ НАСЕЛЕННЯ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ

12 ЛЮТОГО – 26 ЛЮТОГО 2015 РОКУ

МЕТОДИКО-ПРОЦЕДУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОПИТУВАННЯ

- **Польовий етап:** опитування проведено з **12.02.2015** по **26.02.2015**.
- **Обсяг і тип вибірки.** Загалом опитано **400** респондентів, постійних мешканців Кіровоградської області. **Тип вибірки:** багатоступенева, квотна, **репрезентативна** для дорослого населення області (від 18 років) за статтю, віком та типом поселення (обласний центр, райцентри, село).
- **Відбір респондентів.**

На першому етапі було відібрано **3** групи районів області, що географічно репрезентують захід, центр, та схід області. В кожній групі районів опитування проводили у 4-6 райцентрах та в 4-6 селах. Загалом дослідження проводили у **12** районах, **14** містах та **15** селах.

На другому етапі

В межах кожного населеного пункту опитування проводилося по маршрутам, що склалися з 2-3-х поруч розташованих вулиць. В межах одного маршруту відбиралося до **11** респондентів.

На другому етапі відбиралися помешкання, де проводиметься опитування за наступними правилами:

  - в одному помешканні відбирався лише один респондент.
  - в багатоквартирних будинках, **що налічують до 100 квартир**, можна було опитати не більше 3-х респондентів з різних під'їздів, або ж поверхів, якщо у будинку один під'їзд.
  - в багатоквартирних будинках, **де понад 100 квартир**, можна було опитати не більше 5-ти респондентів з різних під'їздів, або ж поверхів, якщо у будинку один під'їзд.
  - **Не опитували:** громадян інших країн, гостей, знайомих чи родичів, що знаходилися під час дослідження в помешканні. Не опитували також, членів родини, що навчаються чи працюють в іншому населеному пункті та мають там будь-яке житло.
- **Стандартна похибка вибірки:** при довірчій ймовірності **(p) = 0.95** похибка (Δ) складає **+/- 5.0%**.
- **Метод:** індивідуальне **стандартизоване інтерв'ю за місцем проживання** із використанням карток з варіантами відповідей до запитань.

ГЕОГРАФІЯ ОПИТУВАННЯ

29 НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ: 14 МІСТ/СМТ ТА 15 СЕЛ У 12 РАЙОНАХ ОБЛАСТІ

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ВИБІРКИ

		Абсолютна кількість опитаних	%
СТАТЬ	Чоловіки	180	45.0%
	Жінки	220	55.0%
ВІКОВА ГРУПА	18-35	136	34.0%
	36-54	126	31.5%
	55 і >	138	34.5%
РІВЕНЬ ОСВІТИ	Незакінчена середня: менше 10 класів	22	5.6%
	Середня (10-11 класів, ПТУ, СПТУ)	70	17.7%
	Середня спеціальна (технікум, коледж)	233	58.8%
	Вища та незакінчена вища (включно із студентами після III курсу)	71	17.9%
САМООЦІНКА ФІНАНСОВОГО СТАНОВИЩА	Низький	162	40.5%
	Нижче середнього	79	19.8%
	Середній	157	39.3%
	Вище середнього	2	0.5%
	Високий	0	0.0%
ТИП ПОСЕЛЕННЯ	КІРОВОГРАД	93	23.3%
	РАЙЦЕНТРИ/СМТ	151	37.8%
	СЕЛА	156	39.0%

БЛОК ЗАПИТАНЬ «МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ»

СПЕКТР ПРОБЛЕМ, ЩО ХВИЛЮЮТЬ НАСЕЛЕННЯ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

" Скажіть, будь ласка, які ТРИ проблеми із зазначених на картці Ви вважаєте найважливішими сьогодні?"

	%	Ранг
Війна	65.8%	1
Високі ціни	50.3%	2
Безробіття	42.7%	3
Низькі зарплати, пенсії, стипендії	28.1%	4
Корупція	24.4%	5
Знецінення гривні	18.1%	6
Якість медичного обслуговування	6.3%	7
Соціальний захист малозабезпечених (інваліди, багатодітні та ін.)	5.5%	8
Сімейні та особисті проблеми	5.3%	9
Втрата суспільством духовності, моральності	5.0%	10
Злочинність	4.9%	11
Стан здоров'я	4.8%	12
Поганий стан доріг	4.3%	13
Якість комунальних послуг	2.5%	14
Погана робота місцевих органів влади	1.3%	15
Благоустрій вулиць: освітлення, прибирання, тротуари	1.0%	16
Погана робота місцевого транспорту	0.8%	17
<i>Важко сказати</i>	1.8%	---

*Примітка. Сума % перевищує 100, позаяк респондент міг обрати більше однієї відповіді.

У ЧОМУ ПОЛЯГАЄ СЕНС ЖИТТЯ ДЛЯ МЕШКАНЦІВ КІРОВОГРАДЩИНИ

Розподіл відповідей респондентів на запитання:

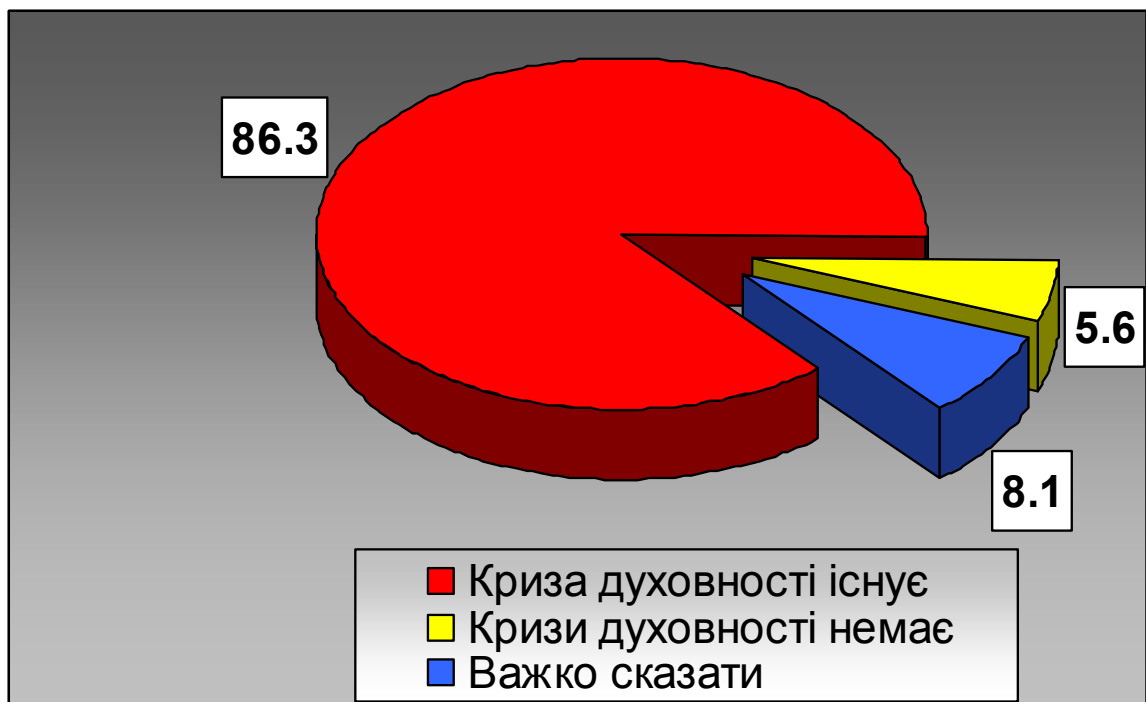
**“Скажіть будь ласка, в чому Ви вбачаєте СЕНС свого
ЖИТТЯ?”** (у % до числа опитаних)

	%	Ранг
Діти, онуки	32.0%	1
Сім'я	26.6%	2
Саме життя є сенсом	5.5%	3
Релігія (віра), врятування після смерті	3.0%	4
Самовдосконалення, освіта (знання)	2.3%	5
Кохання, дружба	2.0%	6
Матеріальний достаток (гроші)	1.8%	7
Благодійність, волонтерство	1.3%	8
Творчість, спорт	1.0%	9-10
Робота	1.0%	9-10
Кар'єра	0.5%	11
Розваги, насолоди, подорожі	0.0%	12
<i>НЕ ЗАМИСЛЮЮСЬ ПРО СЕНС ЖИТТЯ</i>	0.5%	---
<i>В ЖИТТІ НЕ МАЄ/НЕ БАЧУ СЕНСУ</i>	2.5%	---
<i>Важко сказати</i>	20.0%	---

КРИЗА ДУХОВНОСТІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

«Як Ви гадаєте, зараз в Україні є, або немає кризи духовності, моральності?»

МОРАЛЬНІ ЦІННОСТІ ЯКИХ НЕ ВИСТАЧАЄ СУСПІЛЬСТВУ ЗАРАЗ

Розподіл відповідей респондентів на запитання:

“Як Ви гадаєте, яких моральних цінностей сьогодні не вистачає нашому суспільству?”

	%	Ранг
Добра	23.0%	1
Чесності	15.8%	2
Справедливості, порядності	12.5%	3
Совісті	7.3%	4
Поваги	6.8%	5
Безкорисливості, співпереживання	5.0%	6
Любові	4.8%	7
Честі, гідності	2.0%	8
Патріотизму	1.5%	9
Віри в свої сили	1.0%	10
Терпіння	0.8%	11-12
Віри (релігійної)	0.8%	11-12
Відданості	0.0%	13-14
Мужності	0.0%	13-14
<i>Важко сказати</i>	38.0%	---

*Примітка. Сума % перевищує 100, позаяк респондент міг обрати декілька відповідей.

ЯК ПОДОЛАТИ БЕЗДУХОВНІСТЬ ТА АМОРАЛЬНІСТЬ

Розподіл відповідей респондентів на запитання:

“Як ви вважаєте, що треба зробити для того, щоб люди були більш духовними, моральними?”

	%	Ранг
Стимулювати саморозвиток, самовиховання, починати з себе	11.0%	1
Займатись освітою та вихованням власних дітей	8.8%	2
Покращити матеріальний стан	6.3%	3
Змінити владу (все починається з влади, хай влада демонструє приклад)	4.5%	4
Релігія (читати біблію, вірити в Бога, виконувати заповіді)	4.3%	5
Прищеплювати моральні цінності	4.0%	6
Роз'яснювати у ЗМІ	1.5%	7-8
Патріотизм (любити та захищати Україну)	1.5%	7-8
Відмінити компютери, інтернет	0.8%	9
<i>Важко сказати</i>	58.8%	---

*Примітка. Сума % перевищує 100, позаяк респондент міг обрати декілька відповідей.

ДЖЕРЕЛА МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ

Розподіл відповідей респондентів на запитання:

“Як Ви думаєте, звідки, в першу чергу, люди мають отримувати уявлення про моральні цінності?”

	%	Ранг
У сім'ї	40.5%	1
В школі /університеті	8.0%	2
В релігії	4.0%	3-5
Від моральних лідерів суспільства	4.0%	3-5
Із внутрішнього світу (із совісті, серця, душі суспільства)	4.0%	3-5
На телебаченні	3.8%	6
В трудовому колективі	1.5%	7
В літературі та мистецтві	1.0%	8-9
В науках	1.0%	8-9
З історичних традицій	0.8%	10
В інтернеті	0.3%	11
В колі друзів	0.0%	12
<i>Важко сказати</i>	39.5%	---

*Примітка. Сума % перевищує 100, позаяк респондент міг обрати декілька відповідей.

МОРАЛЬНІ ТА ДУХОВНІ АВТОРИТЕТИ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Розподіл відповідей респондентів на запитання:

“ Назвіть, будь ласка, прізвища людей, яких Ви вважаєте моральними та духовними авторитетами для українського суспільства?”

	%	Ранг
Т.Шевченко	3.0%	1
П.Порошенко	2.8%	2
Ісус Христос	2.5%	3
А.Яценюк	1.8%	4
Кузьма (Скрябін)	0.8%	5
С.Вакарчук	0.5%	6
<i>Всі інші названі разом</i>	6.3%	---
<i>Немає таких</i>	16.3%	---
<i>Важко сказати</i>	66.8%	---

*Примітка. Сума % перевищує 100, позаяк респондент міг обрати декілька відповідей.

ДОВІРА ДО ПРЕДСТАВНИКІВ СУСПІЛЬНО-ЗНАЧУЩИХ ПРОФЕСІЙ

Розподіл відповідей респондентів на запитання (у % до числа опитаних):

***“Якою мірою Ви довіряєте представникам
наступних професій...?”***

	Зовсім НЕ довіряю	Переважно НЕ довіряю	Важко сказати, довіряю чи ні	Переважно довіряю	Цілком довіряю
Політик	39.8%	35.3%	18.5%	5.0%	1.3%
Військовий	13.3%	9.8%	42.3%	28.0%	6.8%
Священик	13.5%	9.3%	36.5%	29.8%	11.0%
Журналіст	14.8%	16.8%	46.8%	18.3%	3.5%
Вчитель	7.5%	6.5%	33.0%	40.3%	12.8%
Лікар	8.0%	8.8%	37.0%	35.8%	10.5%
Міліціонер	27.0%	28.0%	33.3%	9.5%	2.3%
Суддя	33.0%	24.5%	33.5%	8.0%	1.0%

ІНДЕКСИ ДОВІРИ ДО СУСПІЛЬНО-ЗНАЧУЩИХ ПРОФЕСІЙ

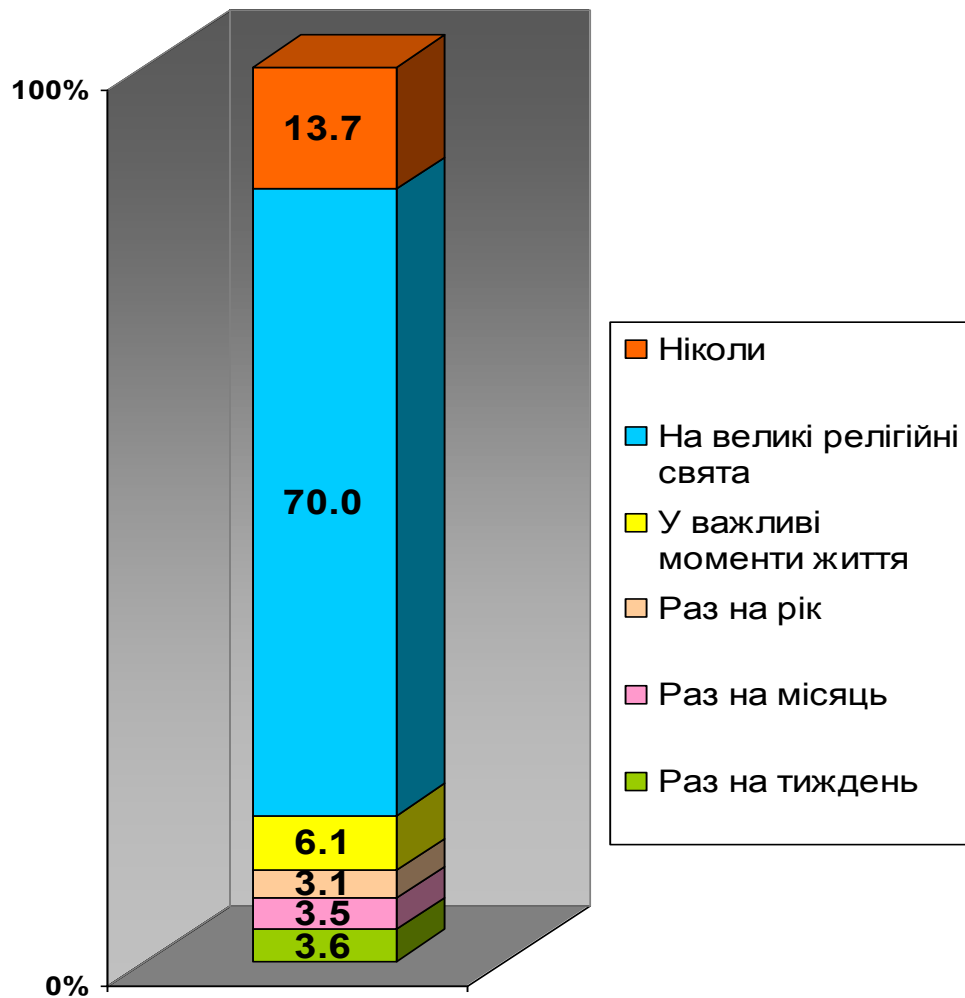
	СЕРЕДНЄ ЗНАЧЕННЯ (ІНДЕКС) У балах, за п'ятибальною шкалою, «3»-середнє значення шкали	РАНГ ДОВІРИ	РІВЕНЬ ДОВІРИ
Вчитель	3.4	1	Вищий за середній
Лікар	3.3	2	Вищий за середній
Військовослужбовець	3.2	3	Вищий за середній
Священослужитель	3.2	3	Вищий за середній
Журналіст	2.8	4	Нижчий за середній
Міліціонер	2.3	5	Низький
Суддя	2.2	6	Низький
Політик	1.9	7	Низький

БЛОК ЗАПИТАНЬ «РЕЛІГІЯ У СУСПІЛЬСТВІ»

ЧАСТОТА ВІДВІДУВАННЯ РЕЛІГІЙНИХ СЛУЖБ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

" Скажіть, будь ласка, як часто Ви відвідуєте релігійні служби?"

ЧАСТОТА ЗВЕРНЕНЬ ДО БОГА АБО ВИЩОЇ СИЛИ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

" Скажіть, будь ласка, як часто Ви звертаєтеся до Бога чи Вищої сили з молитвами або проханнями?"

	%	Ранг
Тоді, коли виникають проблеми	39.3%	1
Щодня	21.3%	2
Декілька разів на тиждень	8.0%	3
Під час особливих моментів у житті	7.3%	4
Під час релігійних свят	3.3%	5
Під час релігійних служб	1.0%	6
<i>НІКОЛИ</i>	11.0%	---
<i>Важко сказати</i>	9.0%	---

ЗМІСТ ЗВЕРНЕНЬ ДО БОГА АБО ВИЩОЇ СИЛИ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

" Скажіть, будь ласка, з чим Ви найчастіше звертаєтесь до Бога або Вищої сили?"

	%	Ранг
Піклуюсь про мир	47.3%	1
Піклуюсь про здоров'я собі та рідним	42.8%	2
Піклуюсь про щастя родини	35.5%	3
Піклуюсь про добробут	35.0%	4
Піклуюсь про успіх у різних справах	18.3%	5
Піклуюсь про врятування душі	7.5%	6
Піклуюсь про життя після смерті	1.8%	7
<i>Важко сказати</i>	20.0%	---

РОЗУМІННЯ НАСЕЛЕННЯМ РЕЛІГІЇ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

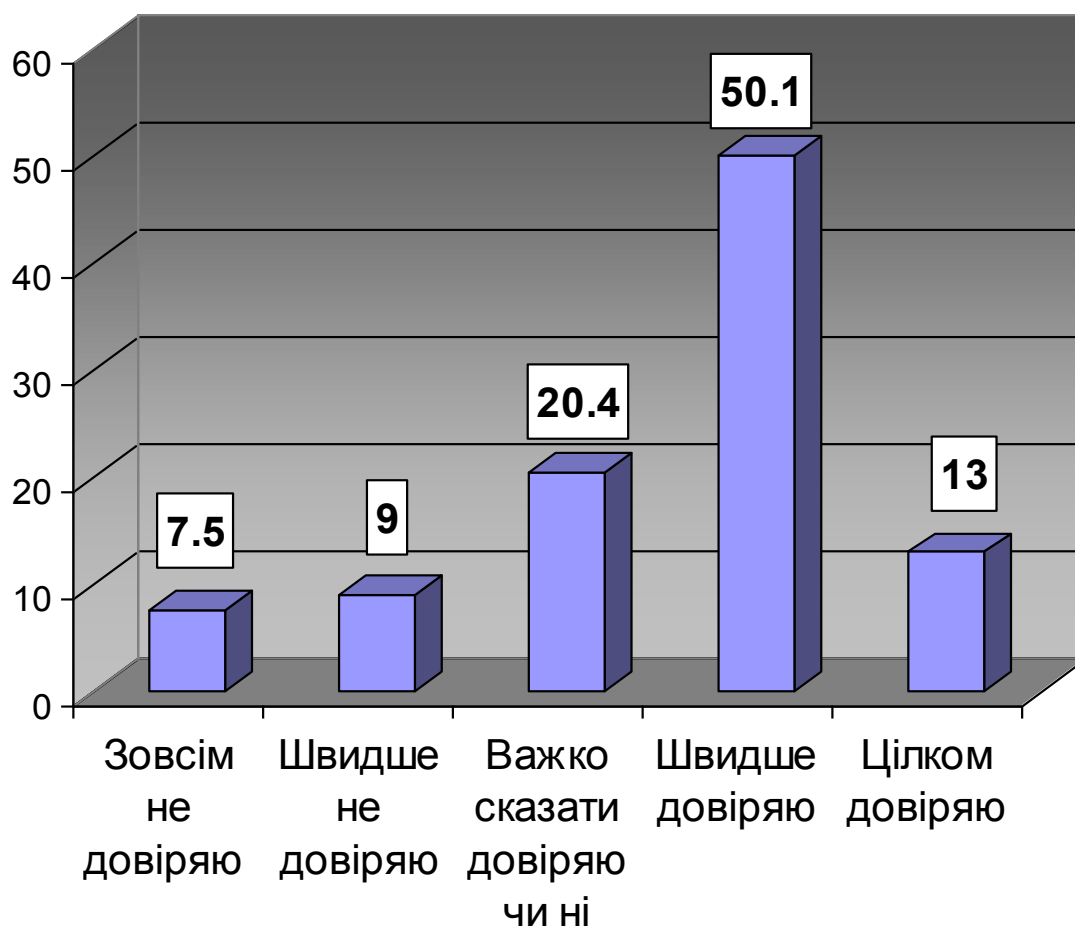
**" Скажіть, будь ласка, чим для Вас є релігія
в першу чергу?"**

	%	Ранг
Національна традиція, віра предків	40.0%	1
Частина культури та історії суспільства	19.8%	2
Спілкування з Богом, прагнення порятунку після смерті	11.0%	3
Наслідування моральних норм та цінностей, духовність	10.3%	4
Дотримання обрядів, участь у церковному житті	8.3%	5
Забобони, обман, неосвіченість	3.5%	6
<i>Важко сказати</i>	7.3%	---

ДОВІРА НАСЕЛЕННЯ ДО РЕЛІГІЇ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

" Скажіть, будь ласка, якою мірою Ви довіряєте релігії загалом?"

СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ДО РЕЛІГІЇ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

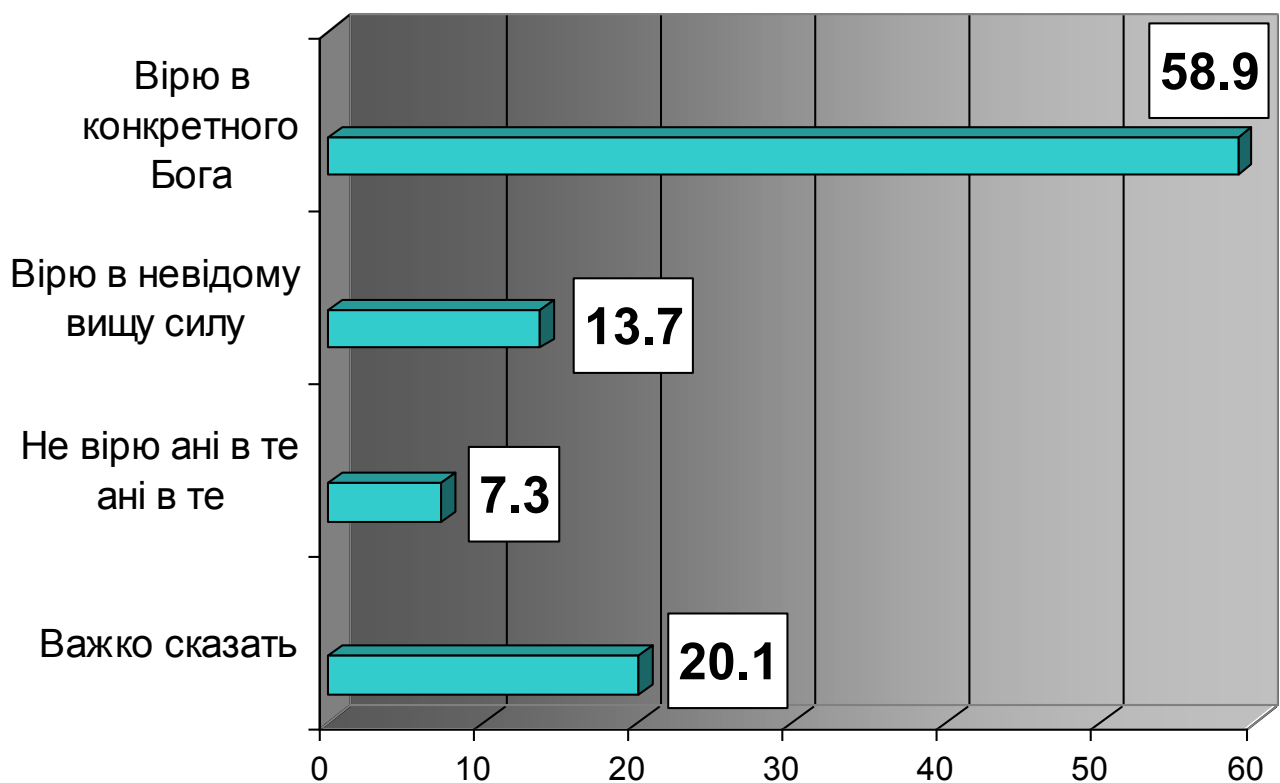
" Скажіть, будь ласка, яке Ваше ставлення до релігії та віри?"

	%	Ранг
В принципі віруючий, але на богослужіння ходжу тільки на свята, та не дотримуюсь усіх обрядів та ритуалів	56.3%	1
Припускаю, що Бог є, але церковне життя мене майже не цікавить	12.0%	2
Думаю, що існує якась вища сила, але це не пов'язано з існуючими релігіями	11.8%	3
Я віруючий, регулярно відвідую богослужіння, дотримуюсь усіх обрядів та ритуалів	6.0%	4
Упевнений, що ані Бога, ані вищої сили не існує	1.8%	5
<i>Не замислювався над цим</i>	10.5%	---
<i>Важко сказати</i>	1.8%	---

ОБ'ЄКТИ РЕЛІГІЙНОЇ ВІРИ: КОНКРЕТНИЙ БОГ ТА НЕВІДОМА ВИЩА СИЛА

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

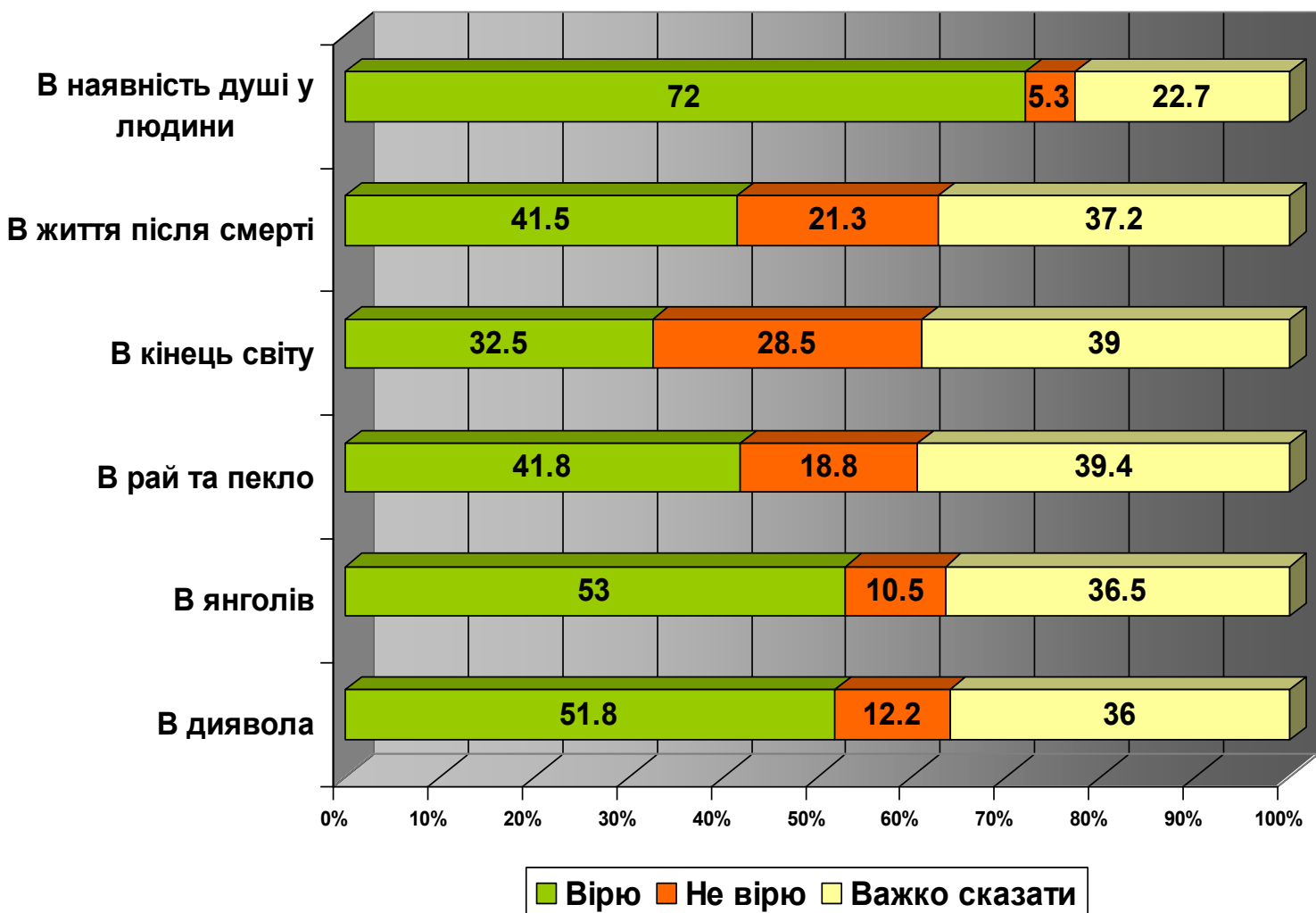
" Хотілося б уточнити у Вас, ЧИ Ви вірите в існування конкретного Бога ЧИ Ви вірите в існування невідомої вищої сили?"

ПОШИРЕНІСТЬ ВІРИ В ДУШУ ТА НАДПРИРОДНІ ЯВИЩА

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

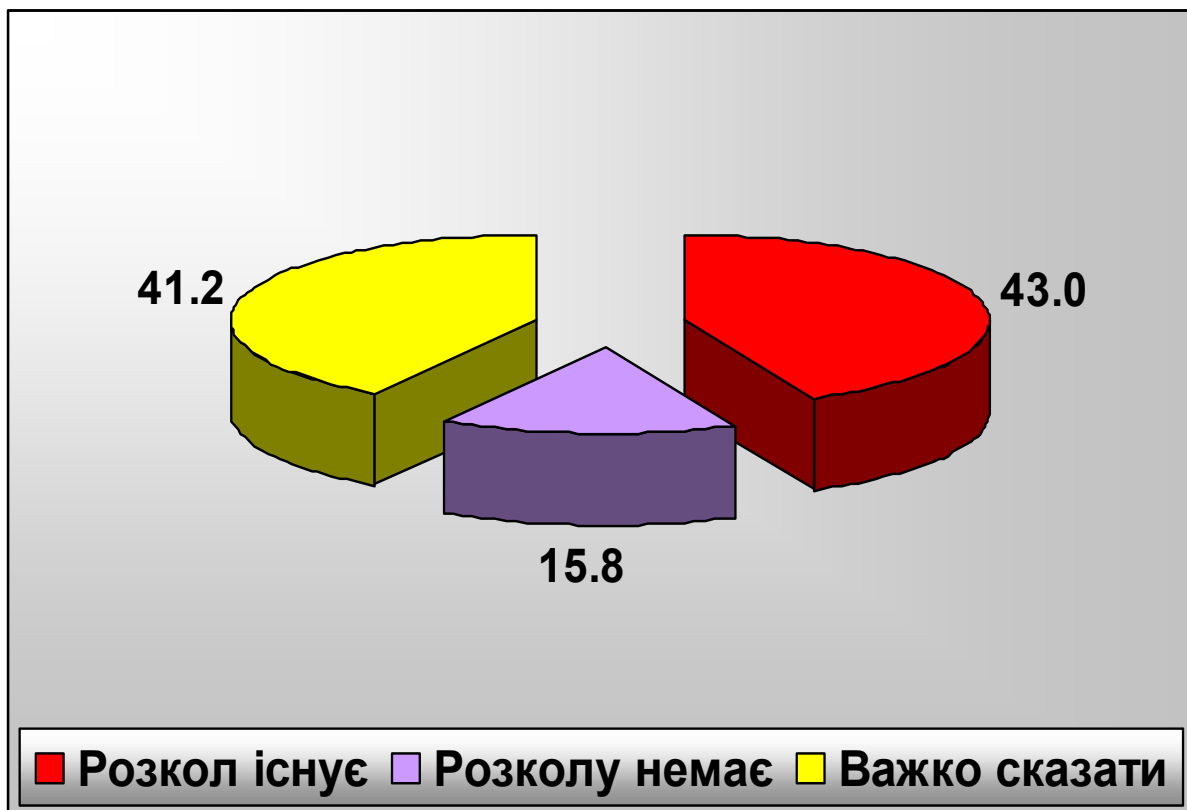
" Скажіть, будь ласка, Ви вірите або ні в...?"

ДУМКА НАСЕЛЕННЯ СТОСОВНО РОЗКОЛУ У ПРАВОСЛАВНІЙ ЦЕРКВІ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

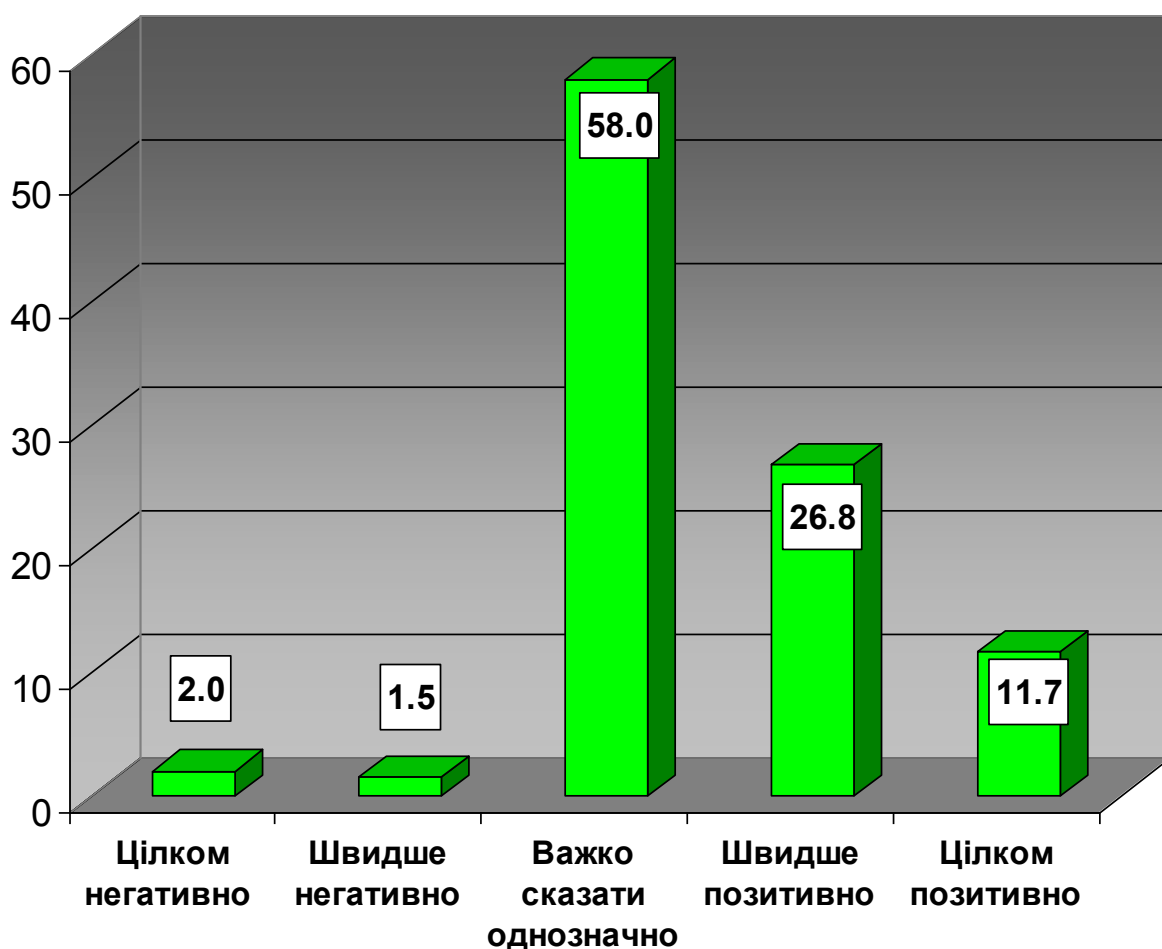
" Скажіть, будь ласка, як Ви вважаєте, чи існує в Україні розкол у православній церкві?"

СТАВЛЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ДО ІДЕЇ СТВОРЕННЯ ЄДИНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОМІСНОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

***" Як Ви ставитеся до ідеї створення єдиної української
помісної православної церкви?"***

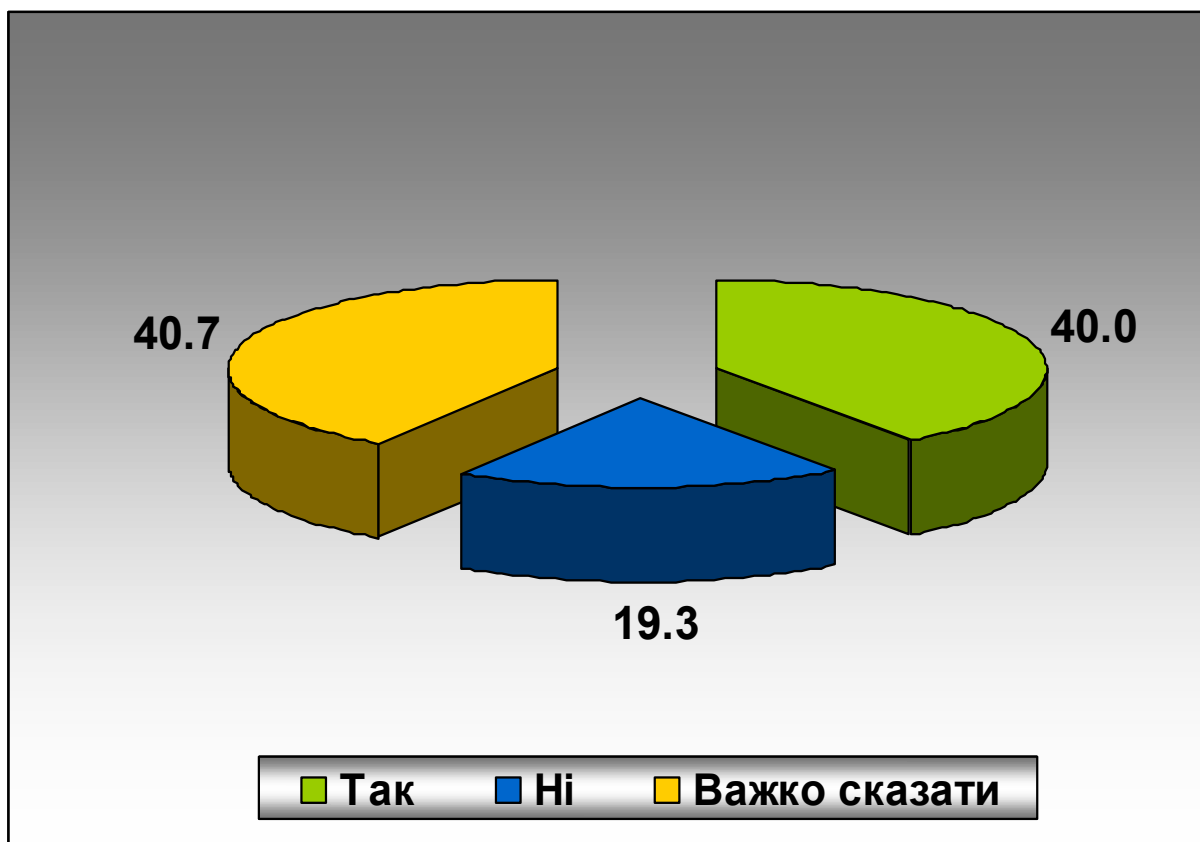

БЛОК ЗАПИТАНЬ «ДУХОВНІСТЬ ТА РЕЛІГІЯ»

РЕЛІГІЯ ЯК ШЛЯХ ДО ВИРІШЕННЯ ДУХОВНИХ ТА МОРАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ: ДУМКА НАСЕЛЕННЯ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

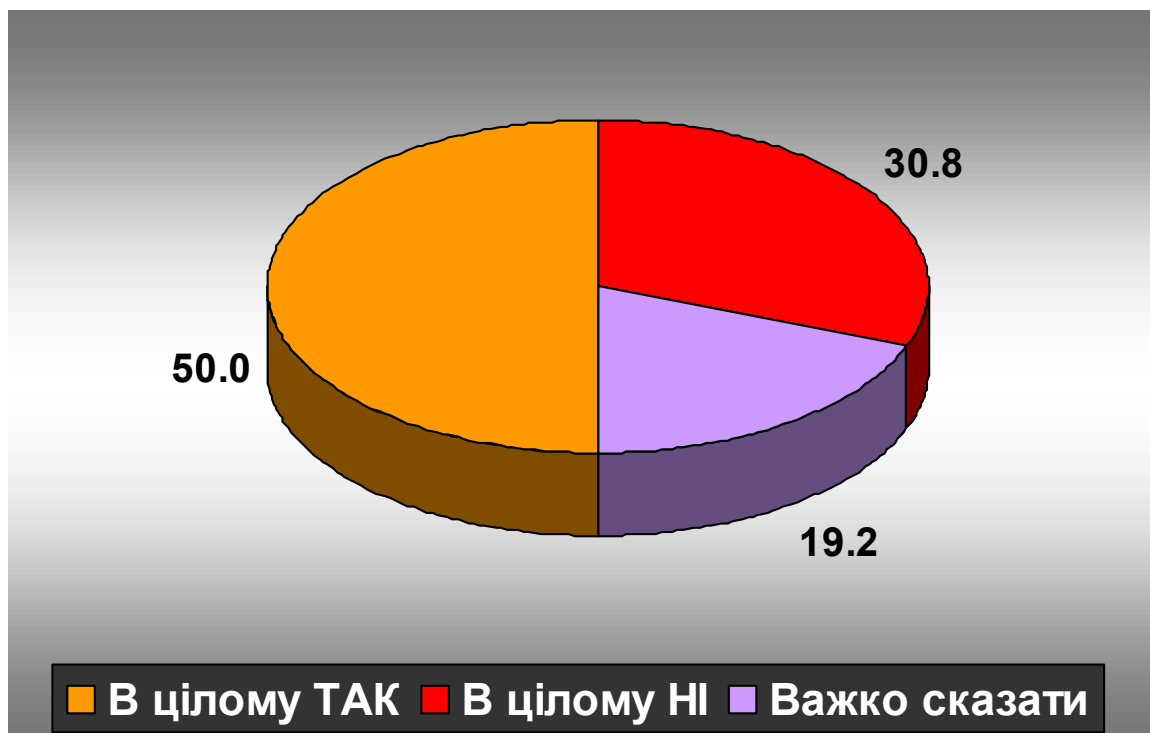
***"Як Ви думаєте, чи є релігія шляхом для вирішення
суспільством духовних та моральних проблем?"***

ДУМКА НАСЕЛЕННЯ ПРО ВПЛИВ РЕЛІГІЇ НА ІНДИВІДУАЛЬНУ МОРАЛЬНІСТЬ ЛЮДИНИ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

**"Як Ви гадаєте, ЯКЩО ОЦІНЮВАТИ В ЦІЛОМУ, релігійні
люди є більш моральними у порівнянні з нерелігійними
людьми чи ні?"**

СТАВЛЕННЯ ДО ВИКЛАДАННЯ РЕЛІГІЙНОЇ ЕТИКИ У ДЕРЖАВНИХ ШКОЛАХ

Розподіл відповідей на запитання (у % до числа опитаних):

**"Як Ви гадаєте, потрібно або ні викладати релігійну
етику у державних школах?"**

